

1092. Pravilnik o zaključnem izpitu, stran 2912.

Na podlagi drugega odstavka 75. člena in za izvrševanje 18. člena Zakona o poklicnem in strokovnem izobraževanju (Uradni list RS, št. 79/06, 68/17, 46/19 in 53/24) minister za vzgojo in izobraževanje izdaja

P R A V I L N I K

o zaključnem izpitu

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(vsebina)

Ta pravilnik določa izpitni red, s katerim se določajo pogoji, način in postopek opravljanja zaključnega izpita v izobraževalnih programih nižjega in srednjega poklicnega izobraževanja, imenovanje, sestavo in pristojnosti komisij ter priznavanje izpitov.

2. člen

(podlage za izvajanje zaključnega izpita)

(1) Zaključni izpit se opravlja v skladu z izobraževalnim programom in šolskimi pravili o zaključnem izpitu (v nadaljnjem besedilu: šolska pravila).

(2) Šolska pravila določi ravnatelj po predhodni pridobitvi mnenja učiteljskega zbora in obsegajo:

1. naloge in navodila za delo šolskih izpitnih komisij, nadzornih učiteljev in mentorjev, koledar aktivnosti na šoli (predmet, kraj in datum opravljanja zaključnega izpita, prostor, sestavo šolske izpitne komisije, nadzorne učitelje, ocenjevalce pisnega izpita, mentorje izpraševalce, seznam prijavljenih kandidatov, roke in način obveščanja),

2. pravila o varovanju izpitne tajnosti,

3. prilagoditve za kandidate s posebnimi potrebami in druge kandidate,

4. izpitni red šole in kršitve izpitnega reda,
5. postopek prijave in odjave kandidata od zaključnega izpita ali posameznega izpita,
6. način priprave šole na zaključni izpit,
7. postopek priprave gradiv za zaključni izpit,
8. način izvedbe zaključnih izpitov in ocenjevanja,
9. pravila in postopek vpogledov v izpitno dokumentacijo,
10. hišni red za čas opravljanja zaključnega izpita,
11. druga pravila.

(3) Šola seznani kandidate s šolskimi pravili, postopkom opravljanja zaključnih izpitov, pravicami in dolžnostmi ter s posledicami kršitve pravil najpozneje do izpitnega roka.

II. OPRAVLJANJE ZAKLJUČNEGA IZPITA

3. člen

(obseg in sestava zaključnega izpita)

(1) Zaključni izpit v izobraževalnih programih nižjega poklicnega izobraževanja obsega izdelek oziroma storitev in zagovor.

(2) Zaključni izpit v izobraževalnih programih srednjega poklicnega izobraževanja obsega:

- pisni in ustni izpit iz slovenščine (italijanščine ali madžarščine na narodno mešanem območju; v nadaljnjem besedilu: slovenščina (italijanščina ali madžarščina) in
- izdelek oziroma storitev in zagovor.

(3) Obseg in sestavo zaključnega izpita določa izobraževalni program.

(4) Ključne in poklicne kompetence, način opravljanja zaključnega izpita in ocenjevanje določa ustrezni izpitni katalog, ki ga za slovenščino (italijanščino ali madžarščino), na pobudo Centra Republike Slovenije za poklicno izobraževanje, pripravi Zavod Republike Slovenije za šolstvo in za izdelek oziroma storitev in zagovor Center Republike Slovenije za poklicno izobraževanje.

4. člen

(opravljanje zaključnega izpita)

(1) Zaključni izpit opravlja kandidat, ki je uspešno končal zaključni letnik nižjega ali srednjega poklicnega izobraževanja in je dosegel predpisano število kreditnih točk ter opravi druge s programom določene obveznosti.

(2) Izpiti zaključnega izpita se lahko opravljajo v različnih izpitnih rokih, vendar največ trikrat v letu.

5. člen

(priznavanje opravljenih izpitov)

(1) Kandidatu, ki je predhodno opravljal katerikoli zaključek izobraževanja na isti ravni zahtevnosti, se pri zaključnem izpitu za pridobitev naziva v tem ali drugem programu prizna:

- predhodno opravljen izpit iz slovenščine (italijanščine ali madžarščine),
- izdelek oziroma storitev in zagovor, če so vsebine enakovredne v obsegu najmanj 70 %.

(2) Če na podlagi dokumenta o zaključku izobraževanja ni mogoče priznati ocene, se prizna ocena, ki jo je kandidat dosegel v zaključnem letniku.

6. člen

(oprostitev opravljanja izpita)

Kandidat, ki je v zaključnem letniku pri slovenščini (italijanščini ali madžarščini) dosegel oceno odlično, je pri zaključnem izpitu oproščen opravljanja tega izpita in se mu ocena odlično vpiše v spričevalo.

7. člen

(prilagoditve opravljanja zaključnega izpita)

(1) Kandidatom s posebnimi potrebami šola prilagodi opravljanje zaključnega izpita v skladu z odločbo o usmeritvi, izdani na podlagi zakona, ki ureja usmerjanje otrok s posebnimi potrebami. Dopustne so naslednje prilagoditve:

1. podaljšan čas opravljanja izpita,
2. zagotovitev posebnega prostora, prilagoditev v prostoru oziroma prostora in prilagoditev opreme,
3. opravljanje izpita s pomočjo računalnika in uporaba posebnih pripomočkov,
4. opravljanje izpita s pomočjo pomočnika,
5. prilagoditev oblike izpitnega gradiva,
6. prilagoditev načina opravljanja praktičnega dela zaključnega izpita.

(2) Kandidatom, ki zaradi nezgode, nenadne bolezni oziroma poškodbe in podobno, potrebujejo prilagojen način izvajanja zaključnega izpita, se opravljanje zaključnega izpita prilagodi na enak način kot kandidatom s posebnimi potrebami.

8. člen

(izvajalci)

Izvajalci zaključnega izpita so šole in organizacije za izobraževanje odraslih (v nadaljnjem besedilu: šola), ki izvajajo ustrezni izobraževalni program.

III. ORGANI ZA IZVEDBO ZAKLJUČNEGA IZPITA

9. člen

(Državna komisija za zaključni izpit)

(1) Za koordinacijo zaključnih izpitov imenuje minister, pristojen za šolstvo (v nadaljnjem besedilu: minister), Državno komisijo za zaključni izpit (v nadaljnjem besedilu: Državna komisija).

(2) Državno komisijo sestavljajo predsednik, ki ga člani izvolijo izmed sebe, in devet članov, in sicer:

1. dva člana na predlog poklicnih šol,
2. en član na predlog vsake izmed treh pooblaščenih zbornic,
3. en član na predlog reprezentativnih sindikatov,
4. en član izmed strokovnih delavcev ministrstva, pristojnega za šolstvo,
5. en član na predlog Centra Republike Slovenije za poklicno izobraževanje,
6. en član na predlog Zavoda Republike Slovenije za šolstvo,
7. en član kot predstavnik strokovne javnosti na podlagi javnega poziva.

(3) Državna komisija ima sedež na Državnem izpitnem centru, ki zanjo opravlja tehnična in administrativna dela in vzdržuje informacijski sistem.

(4) Mandat Državne komisije traja štiri leta.

(5) Državna komisija uredi svoje delo s poslovníkom.

10. člen

(naloge Državne komisije)

Državna komisija:

- koordinira, usklajuje in spremlja izvedbo zaključnega izpita,
- na predlog zbornic in reprezentativnih sindikatov določi seznam članov šolskih komisij za zaključni izpit in šolskih izpitnih komisij za zaključni izpit iz vrst delodajalcev,
- sprejme vmesno in letno poročilo o zaključnem izpitu.

11. člen

(sestava in imenovanje šolske komisije za zaključni izpit)

(1) Zaključni izpit na šoli vodi šolska komisija za zaključni izpit (v nadaljnjem besedilu: šolska komisija), ki jo sestavljajo: predsednik, namestnik in najmanj trije člani, od katerih je lahko eden iz vrst delodajalcev iz seznama, ki ga določi Državna komisija in je objavljen na spletni strani Državnega izpitnega centra. Člani imajo namestnike.

(2) Predsednik šolske komisije je ravnatelj, v organizacijah za izobraževanje odraslih pa je vodja izobraževanja odraslih ali vodja izobraževalne organizacije za izredno izobraževanje (v nadaljnjem besedilu: ravnatelj).

(3) Ravnatelj izmed strokovnih delavcev šole imenuje namestnika predsednika, člane in njihove namestnike ter tajnika šolske komisije, ki za komisijo opravlja administrativna in strokovna dela.

(4) V šolsko komisijo ne sme biti imenovana oseba, ki je s katerimkoli kandidatom, ki opravlja zaključni izpit na tej šoli, v krvnem sorodstvu v ravni vrsti ali v stranski vrsti do vključno drugega kolena, v svaštvu do vključno drugega kolena ali je njegov posvojitelj ali posvojenec ali če je s kandidatom v zakonski zvezi ali z njim živi v zunajzakonski skupnosti. Pred imenovanjem predlagani člani podpišejo izjavo o sorodstvenem ali podobnem razmerju s kandidati, ki opravljajo zaključni izpit na tej šoli.

(5) Ne glede na prejšnji odstavek lahko ravnatelj ali tajnik šolske komisije sodeluje v šolski komisiji in opravlja naloge, ki niso povezane z izpitno tajnostjo.

(6) Mandat šolske komisije traja eno šolsko leto.

12. člen

(naloge šolske komisije)

Šolska komisija:

1. določi šolski koledar in podrobnejšo razporeditev opravljanja izpitov,
2. odloča o priznavanju opravljenih izpitov,
3. odloča o prilagoditvah opravljanja zaključnega izpita za kandidate iz 7. člena tega pravilnika,
4. potrjuje predloge tem za izdelek oziroma storitev in mentorje ter o tem izda sklep za vsakega posameznega kandidata,
5. v sodelovanju z zbornicami in delodajalci določi kraj opravljanja izdelka oziroma storitve,
6. izreka ukrepe zaradi kršitve pravil.

13. člen

(šolska izpitna komisija za zaključni izpit)

(1) Za izvedbo ustnega izpita in zagovora ravnatelj imenuje šolsko izpitno komisijo za zaključni izpit (v nadaljnjem besedilu: šolska izpitna komisija). Za izvedbo teh izpitov se lahko imenuje več šolskih izpitnih komisij.

(2) V šolsko izpitno komisijo ne sme biti imenovana oseba, ki je s katerimkoli kandidatom, ki opravlja zaključni izpit na tej šoli, v krvnem sorodstvu v ravni vrsti ali v stranski vrsti do vključno drugega kolena, v svaštvu do vključno drugega kolena ali je njegov posvojitelj ali posvojenec ali če je s kandidatom v zakonski zvezi ali z njim živi v zunajzakonski skupnosti. Pred imenovanjem predlagani člani podpišejo izjavo o sorodstvenem ali podobnem razmerju s kandidati, ki opravljajo zaključni izpit na tej šoli.

(3) Šolsko izpitno komisijo sestavljajo: predsednik, izpraševalec in najmanj en član. Pri zagovoru lahko ravnatelj imenuje tudi četrtega člana iz vrst delodajalcev, iz seznama, ki ga določi Državna komisija in je objavljen na spletni strani Državnega izpitnega centra.

(4) Izpraševalec je praviloma učitelj ustreznega strokovnega področja, ki je kandidata poučeval v zaključnem letniku, pri zagovoru izdelka oziroma storitve pa je izpraševalec praviloma kandidatov mentor.

(5) Šolska izpitna komisija deluje, če so prisotni predsednik, izpraševalec in najmanj en član.

(6) Mandat šolske izpitne komisije traja eno šolsko leto.

IV. ZAKLJUČNI IZPIT

14. člen

(pisni del izpita)

(1) Pisni del izpita traja v skladu z izpitnim katalogom najmanj 90 minut in največ 120 minut.

(2) Pisni izpit nadzorujeta najmanj dva nadzorna učitelja, ki ne smeta biti učitelja slovenščine (italijanščine ali madžarščine).

15. člen

(ustni del izpita)

(1) Ustni del izpita traja največ 20 minut. Kandidat ima pravico do 15 minutne priprave na odgovor.

(2) Kandidat odgovarja na vprašanja iz izpitnega listka. Izpitni listek lahko enkrat zamenja. Izpitni listki se vrnejo v komplet izpitnih listkov.

(3) Za vsako šolsko izpitno komisijo pri ustnem izpitu mora biti za vsak dan pripravljenih pet izpitnih listkov več, kot je predvidenih kandidatov.

16. člen

(izdelek oziroma storitev in zagovor)

(1) Šola najpozneje do konca oktobra v tekočem šolskem letu pripravi predlog tem za izdelek oziroma storitev in predlaga mentorje. S tem seznani kandidate in delodajalce.

(2) Izdelek oziroma storitev in mentorja potrdi šolska komisija najpozneje do konca januarja tekočega šolskega leta ter s sklepom seznani kandidate.

(3) Izdelek oziroma storitev lahko kandidat opravi pred zaključkom pouka v zaključnem letniku, zagovor pa pred izpitno komisijo v skladu s šolskim koledarjem. Pogoji za pristop k zagovoru je izdelan izdelek oziroma opravljena storitev in oddana projektna dokumentacija.

(4) Izdelava izdelka oziroma izvedba storitve se izvaja individualno ali skupinsko, v šoli ali pri delodajalcu.

(5) Mentor svetuje, spremlja in zagotavlja samostojno izdelavo izdelka oziroma izvedbo storitve. Mentor preverja ali kandidat upošteva pravila o varstvu pri delu in pravila o varovanju zdravja.

17. člen

(vrednotenje dela učiteljev)

(1) Učitelju, ki popravlja izpitne pole iz slovenščine (italijanščine ali madžarščine), se za popraviljanje pisnega dela izpita prizna 30 minut.

(2) Za sestavo pisnega dela izpita in navodil za ocenjevanje pri slovenščini za posamezni izpitni rok se učitelju prizna tri ure. Če pri sestavi pisnega dela izpita in navodil za ocenjevanje sodeluje več učiteljev, se predvideno število ur razdeli med učitelje.

(3) Mentorju za izdelek oziroma storitev in zagovor pri zaključnem izpitu se za mentorstvo posameznemu dijaku prizna 50 minut.

(4) Vrednost ure (60 min) določi minister, pristojen za izobraževanje, s sklepom.

V. IZPITNI ROKI IN RAZPOREDITEV IZPITOV

18. člen

(koledar zaključnega izpita)

(1) Izpitni roki za opravljanje zaključnega izpita so: spomladanski, jesenski in zimski.

(2) Šolska komisija najpozneje do konca oktobra v skladu s šolskim koledarjem določi koledar zaključnega izpita, ki ga objavi na spletni strani šole in na drugem vidnem mestu v šoli.

(3) Podrobnejšo razporeditev opravljanja zaključnega izpita objavi šolska komisija najpozneje do 31. januarja za tekoče šolsko leto.

19. člen

(4) O ukrepu odloči šolska komisija tako, da kandidatu v 24 urah po ugotovitvi kršitve izda sklep o prekinitvi izpita oziroma razveljavitvi vseh izpitov zaključnega izpita.

(5) Šolska komisija o vseh ukrepih zoper kršitelje obvesti Državno komisijo.

VIII. VARSTVO PRAVIC KANDIDATOV

27. člen

(pritožba na postopek)

(1) Če so bile pri opravljanju zaključnega izpita v šoli ali pri delodajalcu kršene določbe tega pravilnika, ki se nanašajo na postopek izvedbe izpita, je dovoljena pritožba na šolsko komisijo naslednji dan po izpitu.

(2) Šolska komisija odloči o pritožbi v petih dneh od prejema pritožbe.

(3) Če šolska komisija ugotovi, da je pritožba utemeljena, lahko na podlagi dokumentacije določi novo oceno ali imenuje tričlansko komisijo, ki najpozneje v treh dneh ponovno oceni znanje kandidata.

(4) O datumu ponovne ocenitve šolska komisija obvesti kandidata najmanj en dan pred izpitom.

(5) Odločitev šolske komisije je dokončna.

28. člen

(ugovor na oceno)

Postopek ugovora na oceno poteka v skladu z določbami zakona, ki ureja poklicno in strokovno izobraževanje.

IX. POROČILO O ZAKLJUČNEM IZPITU

29. člen

(poročilo o zaključnih izpitih)

(1) Na podlagi metodologije in rokovnika priprave poročila, ki ju predlaga Državni izpitni center, Državna komisija sprejme vmesno in letno poročilo o zaključnem izpitu za posamezno šolsko leto.

(2) Državna komisija pošlje letno poročilo ministru, pristojnemu za izobraževanje, Strokovnemu svetu Republike Slovenije za poklicno in strokovno izobraževanje, Strokovnemu svetu Republike Slovenije za splošno izobraževanje ter pristojnim zbornicam najpozneje do 31. maja v naslednjem koledarskem letu.

X. PREHODNA IN KONČNE DOLOČBE

30. člen

(uskladitev šolskih pravil)

Šolska pravila se uskladijo s tem pravilnikom v treh mesecih po uveljavitvi tega pravilnika.

31. člen

(prenehanje veljavnosti in uporabe)

Z dnem uveljavitve tega pravilnika preneha veljati Pravilnik o zaključnem izpitu (Uradni list RS, št. 56/08, 50/10 in 23/11), uporablja pa se do vključno 31. avgusta 2025.

32. člen

(začetek uporabe)

Ta pravilnik se začne uporabljati 1. septembra 2025, razen 17. člena tega pravilnika, ki se začne uporabljati z dnem uveljavitve tega pravilnika.

32. člen

(začetek veljavnosti)

Ta pravilnik začne veljati petnajst dni po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 0070-85/2024

Ljubljana, dne 15. aprila 2025

EVA 2024-3350-0060

Dr. Vinko Logaj

minister

za vzgojo in izobraževanje